

Nr 51.

Av herr **Strömberg**, om inrättande av nio extra skrivbiträdesbefattningar vid yrkesinspektionen m. m.

Den utredning rörande effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet, som 1930 års riksdag begärde och vilken resulterade i förslag från socialstyrelsen år 1931, har av olika anledningar ännu icke varit föremål för statsmakternas prövning. Föredragande departementschefen uttalar emellertid i årets statsverksproposition, att den del av socialstyrelsens förslag som avser arbetarskyddsbyråns organisation kommer att upptagas till prövning i samband med frågan om socialstyrelsens organisation, vilken fråga är avsedd att underställas årets riksdag. Socialstyrelsens berörda förslag i övrigt kommer däremot icke att föreläggas årets riksdag, enär de frågor, som behandlas i förslaget, anses kräva ytterligare prövning.

Genom en omorganisation av arbetarskyddsbyrån, innebärande en väsentlig utökning av byråns arbetskrafter, skulle helt visst avhjälpas en mycket kännbar brist i yrkesinspektionens ledning. Det måste nämligen betraktas som en av de viktigaste förutsättningarna för en verksamhet sådan som yrkesinspektionens att ledningen förfogar över tillräckligt många och väl kvalificerade arbetskrafter. Rön och erfarenheter från de mycket olika verksamhetsfält, som yrkesinspektionen ompänner, måste av arbetarskyddsbyrån kunna mottagas och bearbetas och resultaten därav komma samtliga distrikt till godo. Direktiv och anvisningar till skyddstekniska anordningar bör ledningen kunna lämna i tillräcklig utsträckning, men framför allt bör den centrala ledningen äga möjlighet att övervaka att arbetet på de olika distrikten organiseras på ett sådant sätt att därmed vinnes bästa möjliga resultat. Härutinnan har åtskilligt brustit på senare tid på grund av otillräcklig arbetskraft å arbetarskyddsbyrån.

Den ändrade lagstiftning på arbetarskyddets område, som genomfördes vid 1931 års riksdag, avsåg bl. a. att den lokala yrkesinspektionens arbetskrafter i framtiden skulle utnyttjas på ett mer ändamålsenligt och rationellt sätt. Gränserna mellan de olika befattningshavarnas tillsynsområde skulle icke längre uppdragas enligt tidigare tillämpade byråkratiska regler, utan yrkesinspektörerna skulle äga befogenhet att i egenskap av chefer för sina resp. distrikt fördela arbetet efter de olika uppgifternas art och tillsynsorganens lämplighet och kompetens. Någon större förändring häri har emellertid efter de nya lagbestämmelsernas tillkomst icke genomförts. Såväl yrkesinspektörernas assistenter som yrkesunderinspektörerna, vilka hava god både teknisk och praktisk utbildning, anlitas alltjämt till inspektioner å arbetsställen, där olycksfallsriskerna äro relativt ringa, eller användas till

utförande av expeditjonsarbete, vilket med fördel skulle kunna anförtros kvalificerade skrivbiträden.

Beträffande en bättre fördelning av arbetsuppgifterna skulle mycket kunna vinnas om arbetarskyddsbyråns chef förfogade över tillräcklig tid för denna uppgift. Socialstyrelsen yttrar härom i sitt till Kungl. Maj:t nyligen avgivna utlåtande angående socialstyrelsens omorganisation följande: »Chefmyndighetens kontroll av ifrågavarande uppdelning, vilken givetvis bör utövas av chefen för arbetarskyddsbyrån, kräver att byråchefen någon längre tid vistas å varje distrikt. Med byråns nuvarande stora arbetsbörda och fåtaliga personal har det emellertid hittills varit omöjligt för byråchefen att disponera erforderlig tid för omnämnda kontroll på distrikten.» Det förhållandet att för inspektionstjänst lämpliga arbetskrafter i allt för stor utsträckning bundits vid expeditionerna har under senare år till icke ringa del sin grund däri, att statsmakterna allt för hårt beskurit anslagen till yrkesinspektionens resekostnader. Vidare ha befattningshavarnas dagtraktamenten minskats på sådant sätt att det numera är förenat med personliga uppoffringar att företaga tjänsteresor.

Den offentliga kritik, som under senare tiden framkommit mot yrkesinspektionen, måste därför till en icke ringa del återfalla på statsmakterna. En ansedd borgerlig tidning betecknade för några dagar sedan denna njugghet mot yrkesinspektionen som »en sparsamhet av ondo» och uttalade förhoppningen att alla meningsriktningar i riksdagen i år måtte enas om åtgärder ägnade att i görligaste mån förebygga de ofta återkommande svåra olycksfallen i arbetet.

Socialministerns i årets statsverksproposition i utsikt ställda prövning av frågan rörande arbetarskyddsbyråns omorganisation måste därför hälsas med största tillfredsställelse. En höjning av anslagen till yrkesinspektionens resekostnader är likaledes en av förhållandena väl motiverad åtgärd.

Därmed är emellertid icke allt gjort, som kan och bör göras till omedelbart avhjälpande av de brister som nu vidlåda yrkesinspektionen. Såsom redan framhållits måste för närvarande för inspektionstjänst kompetenta arbetskrafter i stor utsträckning anlitas till utförande av arbete, som mycket väl skulle kunna utföras av kvalificerade skrivbiträden. Det kan icke vara en riktig hushållning med statens medel att använda befattningshavare med ingenjörs- och övermaskinistkompetens till expeditionstjänst och enklare skrivgöromål. Socialstyrelsen har föreslagit en förändring i dessa förhållanden genom anställandet av ytterligare ett skrivbiträde å vart och ett av yrkesinspektionens distrikt. Härigenom skulle den lokala yrkesinspektionens inspekterande arbetskraft mera kunna ägna sig åt inspektionstjänsten. En åtgärd i denna riktning löser visserligen icke frågan om effektivisering av yrkesinspektionens verksamhet i sin helhet, men skulle dock innebära ett steg i rätt riktning. Frågan i övrigt bör, såsom socialstyrelsen framhåller, göras till föremål för en mera fullständig utredning, vilken bör uppdragas

åt fackmän på arbetarskyddets område under medverkan av representanter för arbetsgivare och arbetare.

Ett beslut vid innevarande års riksdag om anställandet av ett antal skrivbiträden å expeditionerna kan icke anses föregripa en dylik utredning eller medföra några betänkliga konsekvenser.

Liknande skäl kunna anföras för ett tillmötesgående innevarande år av socialstyrelsens framställning om anvisande av ett anslag å 15 000 kronor för anlitage på distrikten av arbetskraft med lägre teknisk utbildning. Båda dessa krav, anställandet av ett visst antal skrivbiträden samt anvisande av anslag till arbetskraft med lägre teknisk utbildning, ingå bland de punkter i socialstyrelsens förslag, vilka av styrelsen betecknas såsom »ett ofrånkomligt minimum». Det torde föreligga starka skäl till beaktande av vad den ansvariga myndigheten för arbetarskyddet i vårt land i detta avseende föreslagit.

Med stöd av det anförda hemställles,

att riksdagen måtte i samband med fastställandet av yrkesinspektionens stat besluta inrättandet av nio extra skrivbiträdesbefattningar i lönegrad 2,

att riksdagen måtte anvisa ett anslag av 15 000 kronor att av socialstyrelsen användas för anlitage på yrkesinspektionsdistrikten, allt efter behovet, av arbetskraft med lägre teknisk utbildning.

Stockholm den 20 januari 1937.

Gustaf Strömberg.
